

Otázka: Čekání na Godota

Předmět: Český jazyk (literatura)

Přidal(a): Tomáš Studený

Samuel Beckett

- Narodil se v Dublinu, ale většinu života strávil ve Francii, misantrop (neměl moc v oblibě lidi) a měl poměrně zvláštní vztah s jeho matkou - alkoholismus, deprese.
- Poměrně velký počet románek se slavnými ženami.
- Za války byl v odboji (stejně jako Albert Camus) - kvůli gestapu utekl na jih Francii ... po válce pracoval pro Červený kříž jako překladatel.
- Nobelovu cenu daroval chudým. Byl dobrým přítelem Jamese Joyce.
- Byl prozaik a básník, ale je ho ostatní díla nejsou moc známá, Čekání na Godota ani nechtěl zprvu vydat, ale přesvědčila ho manželka.
- Camus a Beckett se znali.

Inspirace autora:

Esej - Mýtus o Sisyfovi (od Alberta Camuse) - Čekání na Godota je jeho umělecké zpracování. Camus říkal, že žijeme v paradoxní situaci - snažíme se najít smysl života, i když život jako takový smysl nemá. Camus navrhuje a vyvrací postupně různá řešení, které Vladimír s Estragonem postupně během celé hry projdou - Sebevražda, rozptýlení (jídlo, sex, ...), zapření (filosofické a teologické přesvědčení - > křesťanství a posmrtný život), stát se umělcem (Vladimír zkouší zpívat), stát se dobyvatelem nebo politikem (dobyvatel by mohl být Pozzo a jeho otrok Lucky - trochu spekulace no, couž). Camus našel východisko v absurdním člověku - přiznání si, že život nemá smysl, ale stále pokračuje.

Další díla:

- Hry – **Konec Hry, Nyní, Katastrofa**,
- Poezie: **Společnost**,
- Próza: **Jak to je?, Watt, Nepojmenovatelný**

Literárně-historický kontext

Současníci a doba: Autor zažil obě světové války a tím pádem byl hodně ovlivněn jeho životem ... bezvýchodnost a absurdita válek.

Další autoři:

Nejznámější představitelé absurdního dramatu:

- **Eugène Ionesco** – Plešatá zpěvačka
- **Bertolt Brecht** – Strach a bída třetí říše
- **Václav Havel** – Zahradní slavnost
- Zároveň absurdní drama vychází z existencialismu ... tudíž **Franz Kafka**

Rozbor: Čekání na Godota

Literární druh a žánr:

- Absurdní drama, tragikomedie o 2 dějstvích – chronologicky

Téma a motiv:

- Čekání dvou tuláku na něco/někoho (Godot) – silný filosofický přesah – obě dějství jsou v

podstatě identická ... je to klasický příklad absurdního dramatu - opakování dialogů, které nedávají smysl

Časoprostor:

- Doba neurčena, čas taky, pouze cesta pod stromem. Hra dodržuje jednotu času, ale nevíme kdy ... hra dodržuje jednotu místa, ale nevíme kde ... hra dodržuje jednotu děje, ale vlastně se nic neděje

Jazyk:

- Jazyk je spisovný ... není ničím speciální, dialogy jsou absurdní a nedávají smysl, jazyk je prostředkem k nedorozumění
- Vypravěč/lyrický subjekt: vypravěč se nevyskytuje, postavy vedou dialogy - jednotu času, místa a děje

Postavy:

- **Vladimír (Gogo)** - Vyspělejší z dvojice tuláků, postupem čekání zapomíná na to, proč vlastně čeká a co vlastně prožil
- **Estragon (Didi)** - Z dvojice se zdá slabší, několikrát chce odejít, protože čekání je podle něj ztráta času ... dokonce navrhne ať se s Vladimírem zabijou
- **Pozzo** - Bohatý, zlý, povýšený, má otroka Luckyho. Ve druhém dějství znovu potká Vladimíra s Estragonem ale je slepý, bezbranný a je plně závislý na Luckym
- **Lucky** - Otroka Pozza, je podřízený a splní vše, pokud si nasadí klobouk, tak začne zmateně odříkávat naučený text. V druhém dějství má defacto prohozené role s Pozzem
- **Chlapec** - Pracuje a zná se s Godotem, vždy přijde tuláky informovat, že pan Godot určitě dorazí
- **Godot** - Jedna z hlavních postav, přitom se ani nedozvíme kdo nebo co Godot je. Představuje spásu na lepší život ... God = bůh. Becket tuto teorii, že je Godot bůh odmítal ... Becket vlastně odmítal jakékoliv interpretace. Německá interpretace - Gott a Tod (Bůh a mrtev = Fridrich Nietzsche - Bůh je mrtev)

Děj:

Hra je vlastně o ničem ... nic se tam nestane - absurdní drama. Děj je rozdělen do dvou aktů. U stromu čekají dva muži, Vladimír a Estragon, na Godota, který se nikdy neukáže. Během čekání na Godota, Vladimír a Estragon se zabývají různými rozhovory, diskutují o svých životech, zpívají písně a pokouší se zabít čas různými způsoby. Během prvního aktu se objevuje dvojice postav, Pozzo a jeho otrok Lucky. Pozzo je přísný pán a Lucky je jeho tichý a poddajný otrok. Pozzo poskytuje Vladimírovi a Estragonovi určitou zábavu, ale nakonec odchází s Luckyem pryč. Ve druhém aktu se Pozzo a Lucky vrací, ale Pozzo je teď slepý a Lucky nemůže mluvit. Vladimír a Estragon se stále snaží pochopit, proč čekají na Godota a proč se neukazuje, ale na tuto otázku se nikdy nedostanou jasné odpovědi. Hra končí stejně, jako začala - Vladimír a Estragon zůstávají na místě, strom za nimi rozkvétá a Godot se stále neukazuje. Obě části končí tím, že Estragon řekne: „Půjdeme“? a Vladimír odpoví: „Ano, jdeme ...“, ale nikam neodcházejí - lenost a marnost - děj by se mohl opakovat do nekonečna.

Inspirace autorem:

Mnoho adaptací ... pro divadelní celky to je vždy trochu oříšek, protože sám Samuel Beckett říkal, že herci nemají hrát a mají texty říkat, tak jak by je řekli sami ve svém životě. Existuje i adaptace Čekání na Godota s morčaty (trošku trollení musí být). Nejhranější drama, které bylo hráno ve 20. století.

Navíc:

Absurdní drama - hry poukazující na marnost a nesmyslnost naší existence - absurdní dialogy a opakování stejných situací (všichni skončí stejně). Kombinace humoru a tragiky. Útočí na pohodlné jistoty lidí. Čekání na Godota je pojem i mimo literaturu - čeká se na něco co vlastně nikdy nepřijde. Hodně lidí bylo zmatená po zhlédnutí divadla ... někteří to odmítali, někdo dokonce řekl - „No tak už mu ten provaz dej ...“ Čekání na Godota se stalo známé kvůli kontroverzi a kvůli tomu, že se o něm hodně mluvilo ... O. Wilde (Obraz Dorian Graye): „Na světě je jen jediná věc horší, než když se o člověku moc mluví, a to, když se o něm nemluví vůbec.“ Avantgarda a absurdní drama bylo dřív proti elitám ... ale dnes je to vnímáno jako dílo pouze pro intelektuály a jako umění pro umění. (Opět paradox a absurdita).